

Diversiteit in de wetenschap in Nederland

De 17e editie van de Gender Summit vindt in Nederland plaats. Nederland heeft een unieke positie op het gebied van gendergelijkheid in onderzoek vergeleken met andere Europese en OECD landen. In Nederland willen we ons onderzoekstalent optimaal benutten. Dit betekent dat we actie moeten ondernemen om de diversiteit te vergroten. Dit document geeft achtergrondinformatie over vijf elementen met betrekking tot de huidige status die typerend zijn voor de Nederlandse context.

1 Vertegenwoordiging van vrouwen in de wetenschap

Het percentage vrouwen onder de academische staf in Nederland is de afgelopen decennia flink gestegen, van 35% in 2005 naar 45% in 2016 (OECD, 2019). Echter, de She Figures 2018 laten zien dat Nederland het laagste percentage vrouwen (25,4%) in onderzoeksposities heeft van alle 28 EU-landen. Volgens de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) en het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH) was het percentage vrouwen onder hoogleraren in 2017 20,9%. In 2010 was dit nog 13%. Ondanks deze groei, de op twee na snelste groei van alle OECD-landen, zijn er slechts 5 EU-landen die een lager percentage vrouwen onder hoogleraren hebben (She Figures 2018).¹

2 Vertegenwoordiging van etnische minderheden in onderzoek

Nederland scoort laag op de ervaren inclusie in vergelijking met referentielanden, volgens een analyse door de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen (KNAW). Een inclusieve wetenschapscultuur is belangrijk om optimaal gebruik te maken van ons talent. Hoewel er veel data is over de vertegenwoordiging van vrouwen in de wetenschap, is statistische informatie over de vertegenwoordiging van etnische minderheden in de wetenschap moeilijk te vinden en verzamelen, deels door privacywetgeving. Dat maakt het complex om vooruitgang te monitoren en de effecten van beleid te zien. Er is wel beperkte data beschikbaar over vertegenwoordiging van etnische minderheden onder studenten: in 2017/2018 behaalden 6.782 studenten met een "non-westerse migratieachtergrond" (volgens de CBS-definitie) hun masterdiploma, op een totaal van 43.878 afgestudeerden.²

3 STEM studenten en PhD's

Het absolute aantal vrouwen onder Science, Technology, Engineering en Mathematics (STEM) studenten is de laatste acht jaar gegroeid. In 2010 volgden ongeveer 16.500 vrouwen een STEM-studie, in 2018 was dit gegroeid tot 30.000. Van alle STEM-studenten was in 2018 35% vrouw. Het percentage vrouwen onder PhD-kandidaten in STEM is ook gegroeid, met een groei van 10% tussen 2010 en 2017 (van 1.700 naar 1.840 kandidaten). Hoewel het absolute aantal vrouwen onder PhD-kandidaten over alle vakgebieden toeneemt, neemt het percentage vrouwen licht af: van 46,5% in 2010 tot 44,7% in 2017.³

4 Parttime werk

Hoewel parttime werken in Nederland veel voorkomt, met de hoogste parttime ratio van alle OECD-landen (OECD), is dit niet het geval in de wetenschap. In de wetenschap hadden in 2017 meer vrouwen dan mannen een voltijd contract als hoogleraar, en vrouwen werkten slechts iets vaker parttime dan mannen in andere onderzoeksposities. Om het te contrasteren: over de hele arbeidsmarkt gezien werkt maar 26% van de vrouwen fulltime, tegenover 72% van de mannen (CBS).⁴

5 Stereotypen over gender en wetenschap

Gender stereotypen over de wetenschap zijn sterk in Nederland, daaruit blijkt dat mensen wetenschap sneller met mannen dan met vrouwen associëren. Deze stereotypen zijn sterker dan in 63 andere landen, blijkt uit een meta-analyse uit 2015. Deze analyse gebruikte data uit Harvard's *Project Implicit* over de impliciete en expliciete associaties tussen gender en wetenschap.⁵

1. She Figures: https://ec.europa.eu/info/publications/she-figures-2018_en (p. 59, Fig 4.1 and p. 119, Fig 6.3)
OECD: <https://doi.org/10.1787/24be98b1-en> (p. 559)
LNVH: <https://monitor.lnvh.nl/> (p. 11)
VSNU: https://vsnu.nl/en_GB/f_c_ontwikkeling_aandeel_vrouwen.html
2. KNAW: <https://knaaw.nl/nl/adviezen/gepubliceerde-adviezen/onderzoeksland-nl>
CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83893NED/table?ts=1566373576903>
3. VSNU: https://vsnu.nl/f_c_students_downloads.html, 'ingeschreven studenten per 1 oktober'
4. OECD: <https://data.oecd.org/emp/part-time-employment-rate.htm>
VSNU: <https://www.vsnunl.nl/universiteit-als-werkgever.html#derde>
CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/werkenden>
5. OECD: <https://d-miller.github.io/assets/MillerEaglyLinn2015.pdf> - see abstract

Aanvullende informatie:

Rapporten

- Elsevier Gender in the Global Research Landscape rapport en infographic:
Bron: <https://www.elsevier.com/research-intelligence/resource-library/gender-report>
- LNVH rapporten over harassment en beloningsverschillen in de academische wereld
Bron: www.lnvh.nl
- VHTO rapport over geleerde lessen op het gebied van gender en STEM
Bron: <https://www.vhto.nl/cijfers-onderzoek/onderzoek/de-10-inzichten-in-gender-en-stem/>
- McKinsey Global Institute (2018):
The Power of Parity - the Netherlands.
Meer vrouwen in onderzoek kan zorgen voor voordelen in BBP.
Bron: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/europe/the-power-of-parity-advancing-gender-equality-in-the-dutch-labor-market>
- Peterson Institute & EY (2016) – vergelijking van lengte van ouderschapsverlof (NL heeft kort verlof)
Bron: <https://www.pie.com/publications/working-papers/gender-diversity-profitable-evidence-global-survey>

Meta-analyses

- Nederland valt op als het gaat om andere relevante dimensies (meta-analyses, zie referenties)
- Hoog op de gendergelijkheid index (maar de berekening heeft gebreken, Stoet & Geary, 2018, 2019)
 - Er wordt hier weinig belang gehecht aan wiskunde voor carrières (ElseQuest et al., 2010) (punt 3)
 - Lage inschatting van eigen bekwaamheid in wiskunde in relatie tot wiskundecijfers.
(Williams & Williams, 2010) (punt 3)

Referenties

- Else-Quest, N. M., Shibley-Hyde, J., & Linn, M. C. (2010)
Cross-National Patterns of Gender Differences in Mathematics: A Meta-Analysis. Psychological Bulletin, 136(1), (p. 103–127).
- Miller, D. I., Eagly, A. H., & Linn, M. C. (2015)
Women's Representation in Science Predicts National Gender-Science Stereotypes: Evidence From 66 Nations. Journal of Educational Psychology, 107(3), (p. 631–644).
- Stoet, G., & Geary, D. C. (2018)
The Gender-Equality Paradox in Science, Technology, Engineering, and Mathematics Education. Psychological Science, 29 (4), (p. 581–593).
- Stoet, G., & Geary, D. C. (2019)
A simplified approach to measuring national gender inequality. PLOS ONE, 14(1), (p. 1–18).
- Williams, T., & Williams, K. (2010)
Self-efficacy and performance in mathematics: Reciprocal determinism in 33 nations. Journal of Educational Psychology, 102(2), (p. 453–466).